

Испания

Ако искът ми следва да се разглежда в тази държава - Испания

За кой вид престъпления мога да получа обезщетение?

В испанското право производството, при което обичайно може да се претендира за обезщетение за претърпени вреди, е наказателното производство, в рамките на което гражданската отговорност се анализира заедно с наказателната отговорност. Поради тази причина следственият съд (Juzgado de Instrucción) предлага на пострадалото лице да предяви граждански иск, като то може да посочи дали желае да предяви иск по време на наказателното производство или да запази своето право да претендира за обезщетение за претърпените вреди в рамките на гражданско производство.

Ако увреденото лице заяви, че предпочита да направи това в рамките на наказателното производство, прокурорът може да предяви граждански иск от името на пострадалата страна (това се прави и ако не бъде посочено предпочитание) или пострадалият може да се яви лично (чрез адвокат и чрез прокурора).

Ако увреденото лице предпочете да предяви иск за обезщетение извън рамките на наказателното производство, той трябва да започне гражданско производство съгласно правилата за този вид производства.

В трансгранични ситуации, например ако жертвата живее в една държава членка, а престъплението е извършено в друга, пред гледащия делото наказателен съд може да се предяви иск за обезщетение срещу извършителя съгласно националното право.

В испанското право са определени специални схеми за обезщетение за престъпления, свързани с насилие, сексуални престъпления и терористични престъпления.

За кой вид увреждане мога да получа обезщетение?

Що се отнася до извършени в Испания и довели до смърт, тежки телесни повреди или увреждане на физическото или психическото здраве престъпления, свързани с насилие, и сексуални престъпления, Испания е въвела система за предоставяне на помощ на жертвите на този вид преднамерени (умишлени) и свързани с насилие престъпления. На жертвите на сексуални престъпления също се предоставя помощ дори когато тези престъпления не са извършени насилствено.

Като цяло предвидената в законодателството финансова помощ може да бъде предоставена, ако към момента на извършването на престъплението:

- жертвата е гражданин на Испания или на друга държава — членка на ЕС;
- обичайното местопребиваване на жертвата е в Испания, въпреки че тя не е гражданин на Испания или на друга държава — членка на ЕС;
- жертвата е гражданин на друга държава, която предоставя подобна помощ на испански граждани на своята територия.

В случай на смърт горепосочените изисквания за гражданство или местопребиваване се прилагат към бенефициерите, а не към починалото лице.

В случай на тежки телесни повреди или увреждане на физическото или психическото здраве бенефициери са преките жертви, т.е. които са претърпели вредите или уврежданията.

Право на финансова помощ пораждат увреждания, които засягат физическата неприкосновеност или физическото или психическото здраве и които водят до временна неработоспособност на жертвата за повече от шест месеца или до поне 33 % трайна инвалидност.

Съществуват няколко вида помощ от държавата в случай на терористични престъпления, която е предназначена да обезщети жертвите на тероризъм за вредите, претърпени вследствие на тези видове престъпления. Трябва да е налице пряка връзка между терористичния акт и претърпените вреди.

Допуска се обезщетяване на следните вреди и увреждания:

- Телесни повреди, както физически, така и психически, както и разходи за медицинско лечение, протези и хирургически интервенции.
- Тези разходи ще бъдат възстановени на засегнатото лице само ако разходите не са покрити изцяло или отчасти от публичната или частната социална система, в която е включено лицето.
- Материални щети, причинени на жилищата на физически лица или на търговски и промишлени обекти, седалища на политически партии, синдикални организации и социални организации.
- Разходите за временно настаняване, докато се извършват ремонтните дейности на жилищата, в които обичайно пребивават физическите лица.
- Вреди по частни превозни средства, както и по превозни средства, използвани за сухопътен превоз на хора или стоки, с изключение на обществени превозни средства.

С изключение на телесните повреди, обезщетението за горепосочените вреди е вторично спрямо обезщетението, установено за същите обстоятелства от друг публичен орган или произтичащо от застрахователни договори. В тези случаи обезщетението представлява разликата между сумата, изплатена от горепосочените публични администрации или застрахователни агенции, и официалната оценка.

Размерът на обезщетението се определя в зависимост от претърпените вреди (колко тежки са телесните повреди, до какъв вид инвалидност водят, дали са причинили смърт и др.).

Други видове помощ:

- за обучение: когато в резултат на терористичен акт бъдат нанесени особено тежки телесни повреди на учещ, на неговите родители или настойници, или когато тези увреждания не позволяват на лицето да упражнява своята професия;
- незабавна психологическа и психо-педагогическа подкрепа както за жертвите, така и за техните роднини;
- извънредна и изключителна помощ за облекчаване на ситуации на лични или семейни нужди на жертви, които не са обхванати от обичайната помощ или са обхванати по крайно недостатъчен начин от нея.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на лице, което е починало в резултат от престъпление? Кои роднини или лица на издръжка на жертвата могат да получат обезщетение?

В случай на престъпления, свързани с насилие и сексуални престъпления, довели пряко до смъртта на жертвата, непреките жертви могат да бъдат бенефициери, ако към момента на извършването на престъплението жертвата е гражданин на Испания или на друга държава — членка на ЕС, или ако това не е така — ако жертвата е пребивавала в Испания или е гражданин на друга държава, която предоставя подобна помощ на испански граждани на своята територия.

Бенефициери в качеството си на непреки жертви са следните:

- Съпругът/ата на починалия, ако не са били законно разделени, или лицето, което е живеело постоянно с починалия във връзка, подобна на брак, в продължение на поне две години преди смъртта, освен ако двамата са имали деца, като в този случай е достатъчно да е налице просто съжителство.
- Не може да бъде бенефициер лице, осъдено за умишлено убийство от която и да е категория, ако починалото лице е било негов/а съпруг/а или лице, с което първото лице е живеело в подобна стабилна връзка.
- Детето на починало лице, което е живеело с него и е било на негова издръжка, при условие че децата, които не са навършили пълнолетие, или възрастните с увреждания са финансово зависими.
- Родителят на починало лице, който е зависел финансово от него, при условие че няма друго лице в изброените по-горе ситуации.
- Родителите на лица, ненавършили пълнолетие, чиято смърт е пряко следствие от престъпление, също се считат за непреки жертви за целите на финансовата помощ, предвидена съгласно испанското право.

В случай на смърт на лице, ненавършило пълнолетие, или на лице с увреждания, която е настъпила като пряко следствие от престъпление, родителите или настойниците/попечителите на ненавършилото пълнолетие лице или на лицето с увреждания ще имат право само на помощ, представляваща обезщетение за действително платените от тях разходи по погребение, до установения в закона максимален размер.

В случай на сексуални престъпления, които причиняват увреждане на психическото здраве на жертвата, размерът на помощта покрива разходите за свободно избраното от жертвата терапевтично лечение, като максималната сума се определя в закона.

В случай че терористични престъпления са довели до смъртта на пряката жертва, бенефициери на помощта могат да бъдат следните лица:

- съпругът/ата на починалото лице;
- партньор без сключен брак, с когото починалото лице е живяло в продължение на поне две години;
- партньор без сключен брак, с когото починалото лице е имало деца;
- родителите на починалото лице, ако зависят финансово от него; ако няма родители, редът е следният: внуци, братя и сестри и баби и дядовци на починалото лице, които зависят финансово от него;
- ако няма нито едно от горепосочените лица — деца, а ако няма такива — родители, които не зависят финансово от починалото лице.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на жертва, която е преживяла престъплението? Кои роднини или лица на издръжка на жертвата могат да получат обезщетение в такъв случай?

В случай на престъпления, свързани с насилие, или сексуални престъпления, които причиняват тежки телесни повреди или сериозно увреждане на физическото или психическото здраве на жертвата, на обезщетение имат право само преките жертви, т.е. претърпелите вредите или уврежданията. Непреки жертви могат да получат помощ само в случай на смърт на пряка жертва, в определените в закона случаи и при условие че са изпълнение определените в закона изисквания.

В случай на терористични престъпления се считат, че следните лица имат право на регламентирани в закона права и престации:

- починалото лице или лицата, претърпели физическо и/или психическо увреждане в резултат на терористичния акт;
- лицата, претърпели материални щети, ако не се считат за жертви на терористичен акт или ако се счита, че имат право на помощ, престации или обезщетение поради друга причина;
- лицата, на които в случай на смърт на жертвата и при определените в закона условия и ред на предпочитание може да се полага помощ или които могат да имат права поради родство (членове на семейството), съжителство или отношение на зависимост с починалото лице ;
- лицата, които докажат, че са били обект на преки и нееднократни заплахи или принуда от терористична организация;
- ранените лица, които са получили увреждания, водещи до инвалидност от различна степен, до втора степен на кръвно родство;
- лицата, които са били обект на терористични атаки, но са останали невредими, имат право на медали и почести, но не и на финансово обезщетение.

Мога ли да получа обезщетение, ако не съм гражданин на държава от ЕС?

В случай на престъпления, свързани с насилие, или сексуални престъпления:

Да, ако държавата, на която е гражданин жертвата, предоставя подобна помощ на испански граждани на своята територия. Тази практика на взаимно признаване, при която се прави позоваване на приложимото законодателство в държавата, на която е гражданин жертвата, трябва да бъде посочена и подкрепена с доказателства в един от документите, които трябва да придружават например молбата за окончателна помощ за временна неработоспособност или за увреждания, които водят до инвалидност. Испанската администрация ще провери съдържанието и валидността на посоченото чуждестранно законодателство и ще прецени дали то може да бъде приложено в конкретния случай.

В случай на терористични престъпления, за да бъдат приложими схемата за помощ, престациите и обезщетението, предвидени в испанското законодателство, терористичните актове трябва да са извършени на испанска територия или на място под испанска юрисдикция след 1 януари 1960 г.

Жертви на терористичен акт, извършен на испанска територия или на място под испанска юрисдикция след 1 януари 1960 г., имат право на достъп до предвидената в закона помощ независимо от гражданството им.

Схемата за помощ, предвидена в испанското законодателство, се прилага и в следните случаи:

Испански граждани, които в чужбина стават жертва на групи, които обичайно действат в Испания, или на терористични актове срещу испанската държава или испанските интереси;

Испански граждани, които са жертви на терористични актове, извършени извън националната територия, които не са включени в горния параграф;

Участници в операции за мир и сигурност, представляващи част от испански контингенти в чужбина, които са обект на терористична атака.

Мога ли да искам обезщетение от тази държава, ако живея тук или съм от тук (това е моята държава на пребиваване или гражданство) дори ако престъплението е извършено в друга държава от ЕС? Мога ли да направя това, вместо да поискам обезщетение в държавата, в която е извършено престъплението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

В случай на престъпления, свързани с насилие, и сексуални престъпления разпоредбите на испанското законодателство се прилагат към временните и окончателните процедури за обработка и предоставяне на предвидената в закона помощ на преки и непреки жертви на престъпления, ако престъплението е извършено в Испания и заявителят на помощта обичайно пребивава в друга държава — членка на ЕС.

В такъв случай, ако молбата за предвидената в испанското законодателство помощ от държавата се подава чрез органите за помощ в държавата, в която обичайно пребивава заявителят, вземащият решението орган в Испания (т.е. Главна дирекция „Разходи за персонала и държавни пенсии“ (Dirección General de Costes de Personal y Pensiones Publicas) към Министерство на финансите и публичната администрация (Ministerio de Hacienda y Función Pública) трябва да уведоми заявителя и органа за помощ относно:

- получаването на искането за помощ от държавата, разследващия случая орган, крайния срок за постановяване на решение по случая и по възможност очакваната дата, на която ще бъде взето решението;
- решението за приключване на случая.

В допълнение към това, в качеството си на вземащия решенията орган, Главна дирекция „Разходи за персонала и държавни пенсии“ може да си сътрудничи с органа за помощ на държавата, в която обичайно пребивава заявителят, за да проведе изслушване на заявителя или на друго лице, ако счита това за необходимо.

За тази цел тя може да поиска от органа за помощ да предостави всичко необходимо на разследващия орган, за да проведе директно изслушването на подлежащото на изслушване лице, ако то се съгласи, по-специално чрез телефонна или видеоконферентна връзка.

Трябва ли първо да съм съобщил за престъплението в полицията, за да мога да претендирам за обезщетение?

Да, в случай на **престъпления, свързани с насилие, и сексуални престъпления**, макар че има вероятност наказателното производство да бъде образувано от компетентния орган по собствена инициатива, без да е необходимо да се сигнализира на полицията.

Като общо правило предоставянето на помощта е обвързано с постановяването на решение, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита. Докато се провежда наказателното производство, в законодателството се предвижда предоставянето на временна помощ за преодоляване на затрудненото финансово положение на жертвите на престъпление или зависещите от тях лица. Може да се кандидатства за временна помощ, след като жертвата съобщи за случилото се на компетентните органи или при образуването на наказателно производство от компетентните органи, без да е необходимо сигнализиране.

Необходимо ли е да се изчакат резултатите от евентуално полицейско разследване или наказателно производство, преди да мога да подам иска за обезщетение?

За предявяването на иск за финансова помощ в случай на **тежки и сексуални престъпления** трябва да приложите към иска копие от решението, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита, било то съдебно решение, задочно съдебно решение, решение за приключване на делото поради смъртта на обвиняемия или решение делото да не се разглежда.

В случай на **терористични престъпления** предоставянето на помощта и престациите, предвидени в испанското законодателство, е обвързано с изискването жертвата да е получила право на обезщетение на основание гражданска отговорност за действията и техните последици, които могат да бъдат обезщетени по силата на съдебно решение, срещу което не съществуват други средства за правна защита, или — ако не е постановено такова решение — да е проведено съответното съдебно разследване или да е образувано наказателно производство във връзка с престъпленията.

Трябва ли първо да потърся обезщетение от извършителя на престъплението, ако той е бил установен?

За предявяването на иск за финансова помощ в случай на **тежки и сексуални престъпления** трябва да приложите към иска копие от решението, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита, било то съдебно решение, задочно съдебно решение, решение за приключване на делото поради смъртта на извършителя или решение делото да не се разглежда.

Това изискване означава, че ако възнамерявате да поискате финансова помощ, трябва да започнете съдебно производство срещу лицето, за което се предполага, че е отговорно за престъплението.

В случай на **терористични престъпления** предоставянето на помощта и престациите, предвидени в испанското законодателство, е обвързано с изискването жертвата да е получила право на обезщетение на основание гражданска отговорност за събитията и техните последици, които могат да бъдат обезщетени по силата на съдебно решение, срещу което не съществуват други средства за правна защита, или — ако не е постановено такова решение — да е проведено съответното съдебно разследване или да е образувано наказателно производство във връзка с престъпленията.

В съответствие с това е необходимо да е образувано наказателно производство или поне да е проведено съответното съдебно разследване, за да може да се кандидатства за помощта и престациите, предвидени в закона.

Ако извършителят не е бил установен или осъден, имам ли все пак право да поискам обезщетение? Ако да, какви доказателства трябва да представя в подкрепа на моя иск?

Ако в случай на **тежки и сексуални престъпления** не е установена самоличността на извършителя, не може да се кандидатства за обезщетение, тъй като едно от изискванията е да се представи копие от решението срещу предполагаемия извършител, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита. Ако наказателното производство все още не е приключило, т.е. все още не е постановено решение, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита, може да се кандидатства за временна помощ, при условие че бъдат представени доказателства за затруднено финансово положение на жертвата или на зависещите от нея лица.

Ако предполагаемият извършител не се яви в съда, в молбата за помощ трябва да бъде включено съответното задочно съдебно решение.

Един от документите, които трябва да бъдат подадени заедно със молбите за временна помощ, е доклад от прокуратурата, в който се посочва, че съществуват *prima facie* доказателства да се смята, че смъртта, вредите или уврежданията са причинени от насилствено и преднамерено (умишлено) действие.

В случай на **терористични престъпления** може да се кандидатства за помощта и престациите, предвидени в испанското законодателство, ако са проведени съответните съдебни разследвания или ако е образувано наказателното производство във връзка с престъпленията.

Има ли срок, в рамките на който трябва да поискам обезщетение?

В случай на **тежки и сексуални престъпления** крайният срок за кандидатстване за помощ обикновено е една година от извършването на престъплението.

В случай на **терористични престъпления** крайният срок за подаване на молби за обезщетение за телесни повреди или материални щети обикновено е една година от настъпването на вредите.

Кои загуби и разходи се обхващат от обезщетението?

а) за жертвата на престъплението:

— **Материални щети:**

В случай на **тежки и сексуални престъпления** се предоставя помощ при **смърт, тежки телесни повреди или сериозно увреждане на физическото или психическото здраве.**

За **сериозни увреждания** се считат увреждания, които засягат физическата неприкосновеност или физическото или психическото здраве и които водят до временна или трайна неработоспособност на пострадалото лице.

Телесните повреди или увреждането на физическото или психическото здраве трябва да бъдат достатъчно сериозни, за да бъде обявена трайна неработоспособност или временна неработоспособност за повече от шест месеца в съответствие с испанското социалноосигурително законодателство. Трайната неработоспособност трябва да бъде поне 33 %.

В случай на **терористични престъпления** обикновената помощ обхваща следните случаи:

- **Смърт:** разходите по транспортирането, погребението и/или кремацията на лица, убити в резултат на терористична атака, които не са покрити от застрахователна полица, се изплащат от държавата на бенефициерите до определения в закона максимален размер.

Освен това в приложимите случаи бенефициерите имат право на:

- извънредно плащане на сума, посочена в съдебно решение, срещу което не съществуват други средства за правна защита, на основание гражданска отговорност за физически или психически увреждания в резултат на случилото се;
- плащане за материални щети;
- помощ за медицинско лечение и допълнителни здравни и психо-социални грижи;
- образователна помощ;
- помощ във връзка с настаняване;
- извънредна помощ за ситуации на нужда;
- ордени, връчени от Кралския орден за гражданско признание на жертвите на тероризъм (Real Orden de Reconocimiento Civil a las Víctimas del Terrorismo).
- **Телесни повреди:**

Лица, които са претърпели **телесни повреди**, имат право на обезщетение за разходите за медицинско лечение, протези и хирургически интервенции в резултат на терористичния акт, ако бъде доказано, че са необходими, и ако не са покрити от публична или частна социална система, по която са осигурени тези лица.

Прави се разграничение между следните ситуации:

- **тежки увреждания;**
- **трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия;**
- **трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия;**
- **частична трайна неработоспособност:** за тези ситуации е определено фиксирано финансово обезщетение.

Освен това в приложимите случаи бенефициерите имат право на:

- извънредно плащане на сума, посочена в съдебно решение, срещу което не съществуват други средства за правна защита, на основание гражданска отговорност за физически или психически увреждания в резултат на случилото се;
- плащане за материални щети;
- помощ за медицинско лечение и допълнителни здравни и психо-социални грижи; образователна помощ;
- помощ във връзка с настаняване;
- извънредна помощ за ситуации на нужда;
- ордени, връчени от Кралския орден за гражданско признание на жертвите на тероризъм (Real Orden de Reconocimiento Civil a las Víctimas del Terrorismo).
- **Трайни увреждания, които не водят до инвалидност:** в този случай покритието е различно в зависимост от оценката на вредите, извършена в съответствие с установената система за жертви на пътно-транспортни произшествия, при която се използва скалата, произтичаща от прилагането на социалноосигурителното законодателство по отношение на размера на обезщетението за трайни увреждания, осакатяване и деформация и увреждания, които не водят до инвалидност, причинени от трудова злополука или професионално заболяване.

Що се отнася до оценката на обезщетението за усложнения, включително увреждане на физическите и интелектуалните способности, на сетивата и органите и козметични проблеми, които възникват в резултат на увреждане и се запазват след приключване на лечението, установената система за жертвите на пътно-транспортни произшествия включва разходи за бъдещи здравни грижи, протези, рехабилитация у дома и в клиники, както и понесени разходи поради загубата, наред с другото, на лична независимост.

Системата включва и временна неработоспособност, докато жертвата получава здравни грижи и не е в състояние да изпълнява професионалните или обичайните си дейности.

По подобен начин жертвите на тероризъм, засегнати от трайни увреждания, които не водят до инвалидност, по целесъобразност имат право на:

- извънредно плащане на сума, посочена в съдебно решение, срещу което не съществуват други средства за правна защита, на основание гражданска отговорност за физически или психически увреждания в резултат на случилото се;
- плащане за материални щети;
- помощ за медицинско лечение и допълнителни здравни и психо-социални грижи;
- освобождаване от академични такси;
- помощ във връзка с настаняване;
- извънредна помощ за ситуации на нужда;
- ордени, връчени от Кралския орден за гражданско признание на жертвите на тероризъм (Real Orden de Reconocimiento Civil a las Víctimas del Terrorismo).
- **Временна неработоспособност:** за целите на тези случаи под жертва се разбира лице, което е временно нетрудоспособно, докато получава здравни грижи и не е в състояние да изпълнява професионалните или обичайните си дейности.

Освен това в приложимите случаи жертвите също така имат право на допълнителна помощ, която се предоставя на лицата, засегнати от трайна инвалидност или трайни увреждания, които не водят до инвалидност, с изключение на образователна помощ.

- **Отвлечане:** обезщетението в този случай включва фиксирано финансово обезщетение и обезщетение за телесните повреди в резултат на отвлечането.

По подобен начин бенефициерите могат да бъдат обезщетени за телесни повреди в резултат на отвлечането, заедно с други видове помощ, например:

- извънредно плащане на сума, посочена в съдебно решение, срещу което не съществуват други средства за правна защита, на основание гражданска отговорност за физически или психически увреждания в резултат на случилото се;
- плащане за материални щети;
- помощ за медицинско лечение и допълнителни здравни и психо-социални грижи;
- помощ във връзка с настаняване;
- извънредна помощ за ситуации на нужда;
- ордени, връчени от Кралския орден за гражданско признание на жертвите на тероризъм (Real Orden de Reconocimiento Civil a las Víctimas del Terrorismo).
- **Материални щети:** тази помощ е второстепенна спрямо други помощи, предоставени от публичните органи или произтичащи от застрахователни договори, и се намалява с размера на получените от тези източници суми.

Не могат да се изплащат обезщетения за вреди, причинени на обществени активи.

Бенефициерите имат право на:

Обезщетение за вреди по жилища:

- Що се отнася до **обичайното местопребиваване** на физически лица, като под обичайно местопребиваване принципно се разбира сградата, в която пребивава лице или домакинство в продължение на поне шест месеца годишно, може да се изплати обезщетение за вреди по постройката, оборудването и мебелите, което е необходимо за възстановяване на предишните условия на обитаемост, с изключение на определени елементи.
- Що се отнася до **местопребиваване, различно от обичайното**, обезщетението покрива 50 % от вредите до максималния размер за жилищно настаняване, посочен в приложимото законодателство.

Временно настаняване:

- Ако поради терористична атака, в резултат на която трябва да се извърши ремонт, засегнатите лица трябва временно да напуснат своите домове, Министерството на вътрешните работи може да допринесе за покриването на разходите за временно настаняване.

Обезщетение за вреди по търговски или промишлени обекти:

- Обезщетението включва стойността на необходимия ремонт за възобновяване на дейността в тези обекти, включително повредени мебели и оборудване, до максималния размер на обезщетението, определен в приложимото законодателство.

Обезщетение за вреди по превозни средства:

- Могат да бъдат изплатени обезщетения за вреди по частни превозни средства, както и по превозни средства, използвани за сухопътен превоз на хора или стоки.
- От основно значение е при настъпването на инцидента да е валидна задължителната застрахователна полица за превозното средство, ако се изисква такава полица по силата на специфично законодателство.
- Обезщетението ще включва необходимите разходи за ремонт и освен това може да се предостави помощ, ако превозното средство бъде унищожено.
- **Образователна помощ:** помощ за обучение се предоставя, ако в резултат на терористичен акт бъдат нанесени вреди на учащия, на съпруга/та, който/която остава вдовец/вдовица, на несемейния партньор или на родителите, братята и сестрите или настойниците на починалото лице, в резултат на което те не могат да упражняват своята професия, като изискванията са определени в приложимото законодателство.

Отговорността за обезщетяването на жертвите на терористични атаки се поема от държавата, която в **извънредни** случаи ще изплати съответното обезщетение на основание гражданска отговорност за смърт или за физическо или психическо увреждане, като се обхващат следните случаи: смърт, тежки увреждания, трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия, трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия, частична трайна неработоспособност, трайни увреждания, които не водят до инвалидност, и отвлечане.

— Психически щети

В случай на **тежки и сексуални престъпления**, ако престъплението е причинило увреждане на психическото здраве на жертвата (психическо увреждане), размерът на помощта ще покрие разходите за свободно избраното от жертвата терапевтично лечение, до максималния размер, определен в испанското законодателство.

Що се отнася до психическо увреждане в случай на **терористични престъпления**, жертвите на терористични атаки незабавно ще получат необходимата безплатна психологическа и психиатрична помощ, от която се нуждаят, при условие че е преценено от специалист, че това е необходимо за възможно най-бързото им и ефективно възстановяване.

Помощта обхваща преки жертви, както и застрашени лица и техните семейства или хората, с които съжителстват.

б) Права на лица или роднини на жертви

— Материални щети:

В случай на **тежки и сексуални престъпления** родителите на малолетно лице, което умира в резултат на престъпление, се считат за бенефициери в качеството си на непреки жертви.

В тези случаи помощта е ограничена до обезщетение за **разходите по погребение**, които родителите или настойниците на починалото дете действително са платили, в рамките на определения в испанското законодателство максимален размер.

Счита се, че разходите по погребението, транспортирането, погребението или кремацията представляват допустими за обезщетение разходи по погребение.

В случай на **терористични престъпления** държавата ще поеме **разходите по транспортирането, погребението и/или кремацията** на лица, които са убити в резултат на терористична атака и които не са покрити от застрахователна полица, до определения в приложимото законодателство максимален размер.

— **Психически щети:**

- **болката и страданието на роднини или правоимащи лица/обезщетение за преживели лица, ако жертвата е починала**

В случай на **терористични престъпления** предвидената помощ за осигуряване на психологическа и психиатрична подкрепа за преките жертви на терористични актове също така обхваща членовете на техните семейства и лицата, с които съжителстват, които могат да страдат от проявяващи се впоследствие психологически последици в резултат на терористичните актове: те имат право на финансиране на разходите за психологически грижи по предписание на медицински специалист до определения за индивидуалното лечение максимален размер.

Как се изплаща обезщетението — чрез еднократно плащане или на месечни вноски?

В случай на **тежки и сексуални престъпления** като цяло размерът на помощта никога не може да надхвърли обезщетението, посочено в съдебното решение.

Размерът на помощта се определя, като се прилага набор от правила, при условие че не се надхвърля посочената в съдебното решение сума:

- в случай на **временна неработоспособност**, след изтичането на първите шест месеца ще се изплаща сума, отговаряща на двойния дневен размер на настоящия публичен индекс на доходите с многостранно действие (Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples (IPREM)), докато засегнатото лице продължава да бъде нетрудоспособно, като през този период се извършват съответните месечни плащания.

IPREM е индекс, чиято стойност се установява ежегодно и който се използва за определяне на размера на определени престации или прага за допустимост за определени помощи, права или публични услуги.

- В случай на **увреждания, които водят до инвалидност**, максималната сума за получаване е обвързана с месечния размер на IPREM в сила към датата, на която вредите или уврежданията са засегнали здравето на лицето, и ще зависи от степента на увреждане:
  - При **частична трайна неработоспособност**: 40 месечни вноски.
  - При **трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия**: 60 месечни вноски.
  - При **трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия**: 90 месечни вноски.
  - При **тежко увреждане**: 130 месечни вноски.
- В случай на **смърт** максималната помощ, която ще бъде получена, е 120 месечни вноски на размера на IPREM, който е бил в сила към датата на смъртта.

Размерът на помощта за **разходи по погребение**, която се предоставя на родителите или настойниците на малолетно дете или на пълнолетно лице с увреждания, чиято смърт е причинена пряко от престъпление, ще покрие действително направените разходи, като максималната сума отговаря на пет месечни вноски на размера на IPREM, който е бил в сила към датата на смъртта.

Изплащането на помощта, предоставена за разходи за терапевтично лечение поради сексуални престъпления, които са увредили психическото здраве на жертвите, ще бъде извършено в съответствие със следните критерии:

- Ако молбата за помощ е подадена преди започване на лечението, може да се договори изплащането на сума под формата на месечни вноски, отговарящи на размера на IPREM. Ако тази сума не е достатъчна за покриване на разходите за лечението, по искане на засегнатото лице допълнителните разходи могат да бъдат покрити от еднократно плащане или от последователни плащания до приключване на лечението или до достигане на максималната определена сума, ако е приложимо.
- Ако молбата за помощ е подадена след започване на лечението, понесените от засегнатото лице разходи ще бъдат възстановени заедно с бъдещите разходи за тази цел до приключване на лечението или до достигане на максималната определена сума, ако е приложимо.
- Ако към момента на подаване на молбата бъде демонстрирано, че лечението е приключило, помощта ще бъде изплатена като еднократно плащане, чийто размер отговаря на понесените разходи, до максималната позволена

сума. Ако бъде демонстрирано, че лечението трябва да се възобнови и все още не е достигната максималната сума, ще може да се извърши плащане за произтичащите от това нови разходи.

Освен това може да бъде предоставена **временна помощ** преди постановяването на решението, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита, при условие че бъде демонстрирано затрудненото финансово положение, в което се намирате Вие като жертва или зависещите от Вас лица. Тази помощ може да бъде предоставена като еднократно плащане или като редовни плащания.

В случай на **терористични престъпления**:

- **В случай на смърт** помощта ще бъде предоставена като еднократно плащане в съответствие с установените в закона суми.

За разходите по транспортирането, погребението и/или кремацията на лица, убити в резултат на терористична атака, които не са покрити от застрахователна полица, се извършва еднократно плащане до определения в закона максимален размер.

- **В случай на телесни повреди:** при **тежки увреждания, трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия, трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия и частична трайна неработоспособност** помощта се предоставя като еднократно плащане в съответствие с установената в закона сума.

Що се отнася до обезщетението при **трайни увреждания, които не водят до инвалидност**, то представлява еднократно плащане или месечни вноски в зависимост от определената скала.

- За случаи на **временна неработоспособност** е определена граница за обезщетението от 18 месечни вноски.
- Що се отнася до **отвлечането**, в допълнение към еднократното плащане като обезщетение за телесните повреди, причинени на жертвата в резултат на отвлечането, ще бъде изплатена помощ въз основа на броя на дните, в които лицето е било отвлечено, до максималния размер за частична трайна неработоспособност.
- **В случай на материални щети:** тази помощ е второстепенна спрямо други помощи, предоставени от публичните органи или произтичащи от застрахователни договори, и се намалява с размера на получените от тези източници суми.

Не могат да се изплащат обезщетения за вреди, причинени на обществени активи.

Като цяло се извършва еднократно изплащане на сумите, посочени в приложимото законодателство, с изключение на помощта за временно настаняване: тя се предоставя под формата на месечни плащания, като помощта се изчислява на дневна основа, ако настаняването е в хотел, и на месечна основа, ако се наема жилище.

Бенефициерите имат право на:

Обезщетение за вреди по жилища:

- Що се отнася до **обичайното местопребиваване** на физически лица, като под обичайно местопребиваване принципно се разбира сградата, в която пребивава лице или домакинство в продължение на поне шест месеца годишно, може да се изплати обезщетение за вреди по постройката, оборудването и мебелите, което е необходимо за възстановяване на предишните условия на обитаемост, с изключение на определени елементи.
- Що се отнася до **местопребиваване, различно от обичайното**, обезщетението покрива 50 % от вредите до максималния размер за жилищно настаняване, посочен в приложимото законодателство.

Временно настаняване:

- Ако поради терористична атака, в резултат на която трябва да се извърши ремонт, засегнатите лица трябва временно да напуснат своите домове, Министерството на вътрешните работи може да допринесе за покриването на разходите за временно настаняване.

Обезщетение за вреди по търговски или промишлени обекти:

- Обезщетението включва стойността на необходимия ремонт за възобновяване на дейността в тези обекти, включително повредени мебели и оборудване, до максималния размер на обезщетението, определен в приложимото законодателство.

Обезщетение за вреди по превозни средства:

- Могат да бъдат изплатени обезщетения за вреди по частни превозни средства, както и по превозни средства, използвани за сухопътен превоз на хора или стоки.
- От основно значение е при настъпването на инцидента да е валидна задължителната застрахователна полица за превозното средство, ако се изисква такава полица по силата на специфично законодателство.
- Обезщетението ще включва необходимите разходи за ремонт и освен това може да се предостави помощ, ако превозното средство бъде унищожено.
- **Образователна помощ:** помощ за обучение се предоставя, ако в резултат на терористичен акт бъдат нанесени вреди на учащия, на съпруга/та, който/която остава вдовец/вдовица, на несемейния партньор или на родителите, братята и сестрите или настойниците на починалото лице, в резултат на което те не могат да упражняват своята професия, като изискванията са определени в приложимото законодателство.

Системата за плащания под формата на вноски се прилага в случай на временна неработоспособност и увреждания, които водят до инвалидност, причинени от терористични атаки, попадащи в обхвата, определен в испанското законодателство.

В случаите, в които поради претърпяното сериозно увреждане е разумно да се приеме, че впоследствие ще бъдат обявени трайна пълна неработоспособност за упражняване на обичайната професия, трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия или тежки увреждания на жертвата, плащанията могат да се извършват под формата на вноски до определения в закона максимален размер.

В **извънредни** случаи държавата ще поеме отговорност за изплащането на съответното обезщетение на основание гражданска отговорност за смърт или за физическо или психическо увреждане, като се обхващат следните случаи: **смърт, тежки увреждания, трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия, трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия, частична трайна неработоспособност, трайни увреждания, които не водят до инвалидност, и отвлечане.** Тази извънредна помощ обичайно се предоставя като еднократно плащане, освен в случай на трайни увреждания, които не водят до инвалидност, и отвлечане.

По какъв начин моето собствено поведение във връзка с престъплението, съдебното ми досие или липсата на сътрудничество по време на производството за обезщетение могат да окажат влияние върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата, която бих получил?

В случай на **тежки и сексуални престъпления** може да бъде отказана помощ от държавата или размерът ѝ може да бъде намален, ако предоставянето ѝ в пълен или частичен размер би било несправедливо или в противоречие с обществения ред при следните обстоятелства, посочени в съдебното решение:

- ако поведението на бенефициера е допринесло пряко или косвено за извършването на престъплението или за влошаване на претърпените увреждания;
- ако бенефициерът има връзки с извършителя или е член на организация, която се занимава с извършването на престъпления, свързани с насилие.

Ако по отношение на лице, което е починало в резултат на престъплението, важи една от горепосочените причини за отказ на помощ или за нейното ограничаване, бенефициерите могат да получат помощ на основание, че са непреки жертви, ако са в затруднено финансово положение.

По какъв начин финансовото ми положение би могло да повлияе върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху получената сума?

В случай на **тежки и сексуални престъпления** Вашето финансово положение се взема предвид при определянето на размера на помощта, която ще бъде предоставена, като се прилагат следните тегловни коефициенти:

- доходи от какъвто и да е вид, получавани на годишна основа от бенефициера или съвместно от всички бенефициери (в случай на помощ след смърт), в съответствие с приложимата скала;
- доходи от какъвто и да е вид, получавани на годишна основа от жертвата към датата, на която вредите или уврежданията са засегнали здравето му (помощ за увреждания, които водят до инвалидност), в съответствие с приложимата скала.

Вашето финансово положение също така се взема предвид, за да се определи дали в качеството си на жертва се намирате в ситуация на финансова зависимост, при която може да бъде предоставена съответната помощ. Ако сте в затруднено финансово положение, в съответствие с приложимото законодателство може да бъде предоставена временна

помощ преди да бъде постановено решение, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита.

В случай на **терористични престъпления**, за да се определи дали е налице право за обезщетение при смърт, се взема предвид финансовата зависимост на бенефициера от починалия към момента на смъртта, причинена от терористичния акт, като се използват получаваните от него годишни доходи от какъвто и да е вид.

Има ли други критерии, които биха могли да повлияят върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата?

Не.

Как ще бъде изчислено обезщетението?

В случай на **тежки и сексуални престъпления** размерът на помощта при никакви положения не може да надхвърли обезщетението, посочено в съдебното решение. Точната сума се определя чрез прилагане на поредица от правила:

- В случай на **временна неработоспособност**, след изтичането на първите шест месеца ще се изплаща сума, отговаряща на двойния дневен размер на настоящия публичен индекс на доходите с многостранно действие (Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples (IPREM)), докато засегнатото лице продължава да бъде нетрудоспособно, като през този период се извършват съответните месечни плащания.
- В случай на **увреждания, които водят до инвалидност**, максималната сума за получаване е обвързана с месечния размер на IPREM в сила към датата, на която вредите или уврежданията са засегнали здравето на лицето, и ще зависи от степента на увреждане:
  - При **частична трайна неработоспособност**: 40 месечни вноски.
  - При **трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия**: 60 месечни вноски.
  - При **трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия**: 90 месечни вноски.
  - При **тежко увреждане**: 130 месечни вноски.

За да се определи размерът на помощта, която ще бъде получена в тези случаи, към максималния размер на всяка съответна помощ последователно се прилагат следните **корекционни коефициенти**:

- доходи от какъвто и да е вид, получавани на годишна основа от жертвата към датата, на която вредите или уврежданията са засегнали здравето му, в съответствие с приложимата скала:
  - доходи под IPREM в сила към тази дата: корекционен коефициент = 1;
  - между 101 % и 200 % от посочения IPREM: корекционен коефициент = 0,90;
  - между 201 % и 350 % от посочения IPREM: корекционен коефициент = 0,80;
  - над 350 % от посочения IPREM: корекционен коефициент = 0,70.
- броят на лицата, които зависят финансово от жертвата към датата на настъпване на увреждането, в съответствие с критериите, определени в приложимото законодателство, ако живеят с жертвата и за негова сметка и при условие че не получават доходи от какъвто и да е вид в размер, който на годишна база надхвърля 150 % от годишния размер на IPREM в сила към датата на настъпване на увреждането, в съответствие със следната скала:
  - за 4 или повече лица на издръжка се прилага корекционен коефициент от 1;
  - за 3 лица на издръжка се прилага корекционен коефициент от 0,95;
  - за 2 лица на издръжка се прилага корекционен коефициент от 0,90;
  - за 1 лице на издръжка се прилага корекционен коефициент от 0,85;
  - ако няма лица на издръжка, се прилага корекционен коефициент от 0,80.
  - В случай на смърт максималната помощ, която ще бъде получена, е 120 месечни вноски на IPREM, който е бил в сила към датата на настъпване на смъртта.

За да се определи размерът на помощта, която ще бъде получена в този случай, към максималния размер на всяка съответна помощ последователно се прилагат следните корекционни коефициенти:

- годишни доходи от какъвто и да е вид, които към датата на смъртта на жертвата се получават от бенефициера или съвместно от всички бенефициери (ако има повече от един), в съответствие със следната скала:

- доходи под IPREM в сила към тази дата: корекционен коефициент = 1;
  - между 101 % и 200 % от посочения IPREM: корекционен коефициент = 0,90;
  - между 201 % и 350 % от посочения IPREM: корекционен коефициент = 0,80;
  - над 350 % от посочения IPREM: корекционен коефициент = 0,70.
- броят на лицата, които към момента на смъртта на жертвата са зависели финансово от него или от някой от бенефициерите. Посочените в приложимото законодателство лица ще се считат за бенефициери, при условие че всяко от тях отговаря на следните условия:
    - към момента на смъртта на жертвата те са живеели с него или с някой от бенефициерите за сметка на жертвата или на бенефициерите; както и
    - не са получавали доходи от какъвто и да е вид, чийто годишен размер надхвърля 150 % от годишния размер на IPREM в сила към датата на смъртта на жертвата, в съответствие със следната скала:
      - за 4 или повече лица на издръжка се прилага корекционен коефициент от 1;
      - за 3 лица на издръжка се прилага корекционен коефициент от 0,95;
      - за 2 лица на издръжка се прилага корекционен коефициент от 0,90;
      - за 1 лице на издръжка се прилага корекционен коефициент от 0,85;

Размерът на помощта за **разходи по погребение**, която се предоставя на родителите или настойниците на малолетно дете или на пълнолетно лице с увреждания, чиято смърт представлява пряко последствие от престъпление, ще покрие действително направените разходи, като максималната сума отговаря на пет месечни вноски на IPREM, който е бил в сила към датата на смъртта.

В случай на сексуални престъпления, които увреждат **психическото здраве** на жертвата, размерът на помощта ще покрие **разходите за терапевтичното лечение**, свободно избрано от жертвата, в размер до пет месечни вноски на IPREM в сила към датата на издаване на съдебномедицинската експертиза, с която се удостоверява причиненото увреждане на психическото здраве на жертвата, което може да се повлияе от терапевтично лечение.

Може да бъде предоставена **временна помощ** преди постановяването на решението, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита, при условие че бъде демонстрирано затрудненото финансово положение, в което се намирате Вие като жертва или зависещите от Вас лица.

В случай на **терористични престъпления**:

- **В случай на смърт** помощта ще бъде предоставена като еднократно плащане в съответствие с установените в закона суми.

Бенефициерите на това обезщетение ще имат право на увеличение на помощта с фиксирана сума в размер на двадесет месечни плащания на IPREM в сила към датата на терористичния акт за всяко от обхванатите деца или малолетни лица, които са зависели финансово от жертвата към момента на смъртта.

Счита се, че дадено лице зависи финансово от починалия, ако към момента на смъртта е живееело изцяло или отчасти за сметка на починалия и не е получавало доходи от какъвто и да е вид на годишна база в размер, който надхвърля 150 % от годишния размер на IPREM в сила към онзи момент.

Освен това се предоставя помощ до определения в закона размер за **разходи по транспортиране, погребението и/или кремацията на лица, починали** в резултат на терористична атака, които не са покрити от застрахователна полица. Разходите ще бъдат възстановени след представянето на съответните фактури. Фактурите трябва да бъдат придружени от застрахователната полица, която покрива тези разходи, или от удостоверение, че не е сключена застраховка.

- **В случай на телесни повреди:** при **тежки увреждания, трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия, трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия и частична трайна неработоспособност** помощта се предоставя като еднократно плащане в съответствие с установената в закона сума.

Що се отнася до обезщетението при **трайни увреждания, които не водят до инвалидност**, то представлява еднократно плащане или месечни вноски в зависимост от определената скала.

Бенефициерите ще имат право на предоставената помощ и на увеличение на помощта с фиксирана сума в размер на 20 месечни плащания на приложимия размер на IPREM за всяко от обхванатите деца или малолетни лица, които са зависели финансово от жертвата към момента на терористичния акт, причинил увреждането.

- В случай на **временна неработоспособност** ще бъде изплатено обезщетение, което отговаря на двойния размер на приложимия IPREM за периода на временната неработоспособност, до максимум от 18 месечни вноски.
- В случай на **отвлечане** жертвите ще бъдат обезщетени с установената в закона сума за случаи на отвлечане. В допълнение към това като обезщетение за евентуалните телесни повреди, причинени на жертвата в резултат на отвлечането, ще бъде изплатена помощ, съответстваща на тройния дневен размер на IPREM за всеки ден, в който лицето е било отвлечено, до определения максимален размер за обезщетение за частична трайна неработоспособност.
- **Материални щети:** тази помощ е второстепенна спрямо други помощи, предоставени от публичните органи или произтичащи от застрахователни договори, и се намалява с размера на получените от тези източници суми.

Заедно обезщетенията при никакви положения не могат да надхвърлят размера на причинената вреда.

Не могат да се изплащат обезщетения за вреди, причинени на обществени активи.

Бенефициерите имат право на:

Обезщетение за вреди по жилища:

- Що се отнася до **обичайното местопребиваване** на физически лица, може да се изплати обезщетение за вреди по постройката, оборудването и мебелите, което е необходимо за възстановяване на предишните условия на обитаемост, с изключение на определени луксозни елементи.
- Що се отнася до **местопребиваване, различно от обичайното**, обезщетението покрива 50 % от вредите до максималния размер за жилищно настаняване, посочен в приложимото законодателство.

Временно настаняване:

- Ако засегнатите лица трябва временно да напуснат своите домове, докато се извършва ремонт поради вреди, причинени от терористична атака, Министерството на вътрешните работи може да допринесе за покриването на разходите за временно настаняване, като изплати помощ, която се изчислява на дневна основа, ако настаняването е в хотел, и на месечна основа, ако се наема жилище.

Обезщетение за вреди по търговски или промишлени обекти:

- Обезщетението включва стойността на необходимия ремонт за възобновяване на дейността в тези обекти, включително повредени мебели и оборудване, до максималния размер на обезщетението, определен в приложимото законодателство.

Обезщетение за вреди по превозни средства:

- Могат да бъдат изплатени обезщетения за вреди по частни превозни средства, както и по превозни средства, използвани за сухопътен превоз на хора или стоки.
- От основно значение е при настъпването на инцидента да е валидна задължителната застрахователна полица за превозното средство, ако се изисква такава полица по силата на специфично законодателство.
- Обезщетението ще включва необходимите суми или разходи за ремонт.
- **Образователна помощ: Помощ за обучение** се предоставя, ако терористичен акт доведе до телесни повреди за учащия, за съпруга/та, който/която остава вдовец/вдовица, за несемейния партньор или за родителите, братята и сестрите или настойниците на починалия, в резултат на което те не могат да упражняват своята професия, като изискванията са определени в приложимото законодателство.

За да се възползват от помощта, не може вече да сте получили или да отговаряте на законовите изисквания за получаване на квалификация за същата или по-висока степен в сравнение с обучението, за което се отправя искане за помощ.

За чуждоезиково обучение и бакалавърска степен или за еквивалентно или водещо до по-висока степен обучение се прилагат академичните изисквания за прием и обхванато учебно съдържание, определени в испанското законодателство относно стипендиите и помощта за обучение.

При все това за изчисляването на минималните академичните постижения, които се изискват от бенефициерите на помощ за обучение, Министерството на вътрешните работи ще приложи корекционен коефициент от 0,60 към учащи със специални образователни потребности, които се нуждаят от адаптиране на учебния план или от допълнително време за завършване на обучението поради физически или умствени увреждания.

В **извънредни** случаи държавата ще поеме отговорност за изплащането на съответното обезщетение на основание гражданска отговорност за смърт или за физическо или психическо увреждане, като се обхващат следните случаи: смърт, тежки увреждания, трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия, трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия, частична трайна неработоспособност, трайни увреждания, които не водят до инвалидност, и отвлечане.

Размерът на обезщетението се определя по следния начин:

- Ако е постановено съдебно решение, срещу което не съществуват други средства за правна защита и с което се предоставя обезщетение на основание гражданска отговорност за смърт или за физически или психически вреди, довели до някой от горепосочените случаи, се извършва еднократно изплащане на помощ в определения в закона размер.
- Ако със съдебното решение, срещу което не съществуват други средства за правна защита, не се предоставя или не се позволява предоставянето на суми на основание гражданска отговорност за физическо или психическо увреждане, се извършва еднократно изплащане на помощ за всички случаи, с изключение на следните:
  - **Трайни увреждания, които не водят до инвалидност:** в този случай покритието е различно в зависимост от оценката на вредите, извършена в съответствие с установената система за жертви на пътно-транспортни произшествия, при която се използва скалата, произтичаща от прилагането на социалноосигурителното законодателство по отношение на размера на обезщетението за трайни увреждания, осакатяване и деформация и увреждания, които не водят до инвалидност, причинени от трудова злополука или професионално заболяване.
  - **Отвлечане:** ще бъде изплатена помощ, съответстваща на тройния дневен размер на IPREM за всеки ден, в който лицето е било отвлечено, до определения максимален размер за обезщетение за частична трайна неработоспособност.

Съществува ли минимален или максимален размер на обезщетението, което се отпуска?

В случай на **тежки и сексуални престъпления** размерът на помощта принципно при никакви положения не може да надхвърли обезщетението, посочено в съдебното решение.

Размерът на помощта се определя, като се прилага набор от правила, при условие че не се надхвърля посочената в съдебното решение сума:

- В случай на **временна неработоспособност**, след изтичането на първите шест месеца ще се изплаща сума, отговаряща на двойния дневен размер на настоящия IPREM, докато засегнатото лице продължава да бъде нетрудоспособно, като през този период се извършват съответните месечни плащания.
- В случай на **увреждания, които водят до инвалидност**, максималната сума за получаване е обвързана с месечния размер на IPREM в сила към датата, на която вредите или уврежданията са засегнали здравето на лицето, и ще зависи от степента на увреждане:
  - При **частична трайна неработоспособност**: 40 месечни вноски.
  - При **трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия**: 60 месечни вноски.
  - При **трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия**: 90 месечни вноски.
  - При **тежко увреждане**: 130 месечни вноски.
- В случай на **смърт** максималната помощ, която ще бъде получена, е 120 месечни вноски на IPREM, който е бил в сила към датата на настъпване на смъртта.

Размерът на помощта за **разходи по погребение**, която се предоставя на родителите или настойниците на малолетно дете или на пълнолетно лице с увреждания, чиято смърт представлява пряко последствие от престъпление, ще покрие действително направените разходи, като максималната сума отговаря на пет месечни вноски на IPREM, който е бил в сила към датата на смъртта.

Изплащането на помощта, предоставена за разходи за **терапевтично лечение поради сексуални престъпления, които са увредили психическото здраве на жертвите**, ще бъде извършено в съответствие със следните критерии:

- Ако молбата за помощ е подадена преди започване на лечението, може да се договори изплащането на сума под формата на месечни вноски, отговарящи на размера на IPREM. Ако тази сума не е достатъчна за покриване на разходите за лечението, по искане на засегнатото лице допълнителните разходи могат да бъдат покрити от еднократно плащане или от последователни плащания до приключване на лечението или до достигане на максималната определена сума, ако е приложимо.
- Ако молбата за помощ е подадена след започване на лечението, понесените от засегнатото лице разходи ще бъдат възстановени заедно с бъдещите разходи за тази цел до приключване на лечението или до достигане на максималната определена сума, ако е приложимо.
- Ако към момента на подаване на молбата бъде демонстрирано, че лечението е приключило, помощта ще бъде изплатена като еднократно плащане, чийто размер отговаря на понесените разходи, до максималната позволена сума. Ако лечението трябва да се възобнови и все още не е достигната максималната сума, ще може да се извърши плащане за произтичащите нови разходи.

Освен това може да бъде предоставена **временна помощ** преди постановяването на решението, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита, при условие че бъде демонстрирано затрудненото финансово положение, в което се намирате Вие като жертва или зависещите от Вас лица. Тази помощ може да бъде предоставена като еднократно плащане или като плащания на определени интервали.

В случай на **терористични престъпления**:

- **В случай на смърт** размерът на обезщетението е 250 000 EUR, като към тях се добавя фиксирана сума в размер на 20 месечни плащания на IPREM в сила към датата на терористичния акт за всяко от обхванатите деца или малолетни лица, които са зависели финансово от жертвата към момента на смъртта.

За разходите по транспортирането, погребението и/или кремацията на лица, които са починали в резултат на терористична атака и които не са покрити от застрахователна полица, се извършва еднократно плащане до 6000 EUR.

- **В случай на телесни повреди:** при **тежки увреждания, трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия, трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия и частична трайна неработоспособност** помощта се предоставя като еднократно плащане в съответствие с установената в закона сума.
  - **Тежко увреждане:** 500 000 EUR.
  - **Трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия:** 180 000 EUR.
  - **Трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия:** 100 000 EUR.
  - **Частична трайна неработоспособност:** 75 000 EUR.
- Що се отнася до обезщетението при **трайни увреждания, които не водят до инвалидност**, то представлява еднократно плащане или месечни вноски в зависимост от определената скала, като се прилага същият максимален размер като за частична трайна неработоспособност (75 000 EUR).
- В случай на **временна неработоспособност** се изплаща обезщетение, което отговаря на двойния размер на приложимия IPREM за периода на временната неработоспособност на жертвата, до максимум 18 месечни вноски.
- В случай на **отвлечане** се извършва еднократно плащане в размер на 12 000 EUR за отвлечането плюс тройния дневен размер на IPREM за всеки ден, в който лицето е било отвлечено, до максималния размер за частична трайна неработоспособност (75 000 EUR).
- **В случай на материални щети:** тази помощ е второстепенна спрямо други помощи, предоставени от публичните органи или произтичащи от застрахователни договори, и се намалява с размера на получените от тези източници суми.

Не могат да се изплащат обезщетения за вреди, причинени на обществени активи.

Като цяло се извършва еднократно изплащане на сумите, посочени в приложимото законодателство, с изключение на помощта за временно настаняване: тя се предоставя под формата на месечни плащания, като помощта се изчислява на дневна основа, ако настаняването е в хотел, и на месечна основа, ако се наема жилище.

Бенефициерите имат право на:

Обезщетение за вреди по жилища:

- Що се отнася до **обичайното местопребиваване** на физически лица, като под обичайно местопребиваване принципно се разбира сградата, в която пребивава лице или домакинство в продължение на поне шест месеца годишно, може да се изплати обезщетение за вреди постройката, оборудването и мебелите, което е необходимо за възстановяване на предишните условия на обитаемост, с изключение на определени елементи.
- Що се отнася до **местопребиваване, различно от обичайното**, обезщетението покрива 50 % от вредите до максималния размер за жилищно настаняване, посочен в приложимото законодателство.

Временно настаняване:

- Ако поради терористична атака, в резултат на която трябва да се извърши ремонт, засегнатите лица трябва временно да напуснат своите домове, Министерството на вътрешните работи може да допринесе за покриването на разходите за временно настаняване.

Обезщетение за вреди по търговски или промишлени обекти:

- Обезщетението включва стойността на необходимия ремонт за възобновяване на дейността в тези обекти, включително повредени мебели и оборудване, до максималния размер на обезщетението, определен в приложимото законодателство.

Обезщетение за вреди по превозни средства:

- Могат да бъдат изплатени обезщетения за вреди по частни превозни средства, както и по превозни средства, използвани за сухопътен превоз на хора или стоки.
- От основно значение е при настъпването на инцидента да е валидна задължителната застрахователна полица за превозното средство, ако се изисква такава полица по силата на специфично законодателство.
- Обезщетението ще включва необходимите разходи за ремонт и освен това може да се предостави помощ, ако превозното средство бъде унищожено.
- **Образователна помощ: Помощ за обучение** се предоставя, ако терористичен акт доведе до телесни повреди за учащия, за съпруга/та, който/която остава вдовец/вдовица, за несемейния партньор или за родителите, братята и сестрите или настойниците на починалия, в резултат на което те не могат да упражняват своята професия, като изискванията са определени в приложимото законодателство.

Системата за плащания под формата на вноски се прилага в случай на временна неработоспособност и увреждания, които водят до инвалидност, причинени от терористични атаки, попадащи в обхвата, определен в испанското законодателство.

В случаите, в които поради претърпените сериозни увреждания е разумно да се приеме, че впоследствие ще бъдат обявени трайна загуба на работоспособност за упражняване на обичайната професия, трайна загуба на работоспособност за упражняване на каквато и да е професия или тежки увреждания на жертвата, могат да бъдат извършени плащания под формата на вноски в размер до 18 030,36 EUR.

В **извънредни** случаи държавата ще поеме отговорност за изплащането на съответното обезщетение на основание гражданска отговорност за смърт или за физическо или психическо увреждане, като се обхващат следните случаи: **смърт, тежки увреждания, трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия, трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия, частична трайна неработоспособност, трайни увреждания, които не водят до инвалидност, и отвлечане.**

Размерът на обезщетението се определя по следния начин:

- Ако е постановено съдебно решение, срещу което не съществуват други средства за правна защита и с което се предоставя обезщетение на основание гражданска отговорност за смърт или за физическо или психическо увреждане, довело до някой от горепосочените случаи, определената в решението сума се изплаща до следните максимални размери:
  - **Смърт:** 500 000 EUR.
  - **Тежко увреждане:** 750 000 EUR.
  - **Трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия:** 300 000 EUR.
  - **Трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия:** 200 000 EUR.
  - **Частична трайна неработоспособност:** 125 000 EUR.

- **Трайни увреждания, които не водят до инвалидност:** 100 000 EUR.
- **Отвлечане:** 125 000 EUR.
- Ако със съдебното решение, срещу което не съществуват други средства за правна защита, не се предоставя или не се позволява предоставянето на суми на основание гражданска отговорност за физическо или психическо увреждане, се изплащат следните суми:
  - **Смърт:** 250 000 EUR.
  - **Тежко увреждане:** 500 000 EUR.
  - **Трайна неработоспособност за упражняване на каквато и да е професия:** 180 000 EUR.
  - **Трайна неработоспособност за упражняване на обичайната професия:** 100 000 EUR.
  - **Частична трайна неработоспособност:** 75 000 EUR.
- **Трайни увреждания, които не водят до инвалидност:** в този случай покритието е различно в зависимост от оценката на вредите, извършена в съответствие с установената система за жертви на пътно-транспортни произшествия, при която се използва скалата, произтичаща от прилагането на социалноосигурителното законодателство по отношение на размера на обезщетението за трайни увреждания, осакатяване и деформация и увреждания, които не водят до инвалидност, причинени от трудова злополука или професионално заболяване.
- **Отвлечане:** ще бъде изплатена помощ, съответстваща на тройния дневен размер на IPREM за всеки ден, в който лицето е било отвлечено, до определения максимален размер за обезщетение за частична трайна неработоспособност.

Очаква ли се от мен да посоча сумата на обезщетението в исковия формуляр? Ако е така, ще получа ли някакви указания за това как да я изчисля или относно други аспекти?

Не.

Ако получа обезщетение за нанесените вреди от други източници (като например от работодателя ми или частна застрахователна схема), получената сума приспада ли се от обезщетението, платено от институцията/органа?

В случай на **тежки и сексуални престъпления** по принцип получаването на регламентирана в закона помощ не е съвместимо с получаването на постановено в съдебно решение обезщетение за вреди и увреждания в резултат на престъплението.

При все това е възможно да бъде изплатена регламентираната в закона помощ в пълен или частичен размер, ако извършителят е обявен за частично неплатежоспособен; получената сума от тези два източника обаче при никакви положения не може да надхвърли сумата, посочена в съдебното решение.

Следователно предвидената в испанското законодателство помощ е **несъвместима** със:

- Финансово обезщетение от осигурителна система, на което бенефициерът има право, освен ако размерът на обезщетението от сключената между частни страни застраховка е по-малък от сумата, посочена в съдебното решение.
- В случай че жертвата временно е неработоспособна, помощта е несъвместима с всякакви обезщетения, които могат да бъдат изплатени от публична социалноосигурителна схема във връзка със загубата на работоспособност. Счита се, че е налице такава несъвместимост, когато регламентираната в испанското право помощ и обезщетението или финансовата помощ, на която има право бенефициерът от частна осигурителна система, покриват едни и същи рискове и ситуации на нужда.

Въпреки горепосоченото, евентуално може да е уместно да се изплати регламентираната в закона помощ на бенефициер, който е сключил частна застраховка, ако размерът на полученото по застраховката обезщетение е по-малък от сумата, определена в съдебното решение, при условие че подлежащата на изплащане разлика не надхвърля определения максимум.

В случай на вреди или увреждания, които водят до трайна неработоспособност или до смъртта на жертвата, получаването на помощта ще бъде съвместимо с получаването на държавна пенсия, на която има право бенефициерът.

Помощта за трайна неработоспособност е несъвместима с помощта за временна неработоспособност.

Що се отнася до материалните щети, причинени на жертвите в случай на **терористични престъпления**, обезщетението за този вид вреди е второстепенно спрямо помощта, предоставена от публичните органи или произтичаща от застрахователни договори, и ще бъде намалено с размера на сумата, получена от тези източници.

Що се отнася до вредите по превозни средства, могат да бъдат обезщетени причинените вреди по частни превозни средства, както и вредите, причинени на ползвателите на сухопътен транспорт на хора и стоки, с изключение на превозните средства, които представляват обществена собственост, при условие че към момента на злополуката е валидна задължителната застрахователна полица за превозното средство, ако се изисква такава полица по силата на специфично законодателство. Това обезщетение е второстепенно спрямо всички други обезщетения, предоставени от публичните органи или произтичащи от застрахователни договори, и се намалява с размера на тези обезщетения.

Що се отнася до разходите по транспортирането, погребението и/или кремацията на лица, които са починали в резултат на терористична атака, централното правителство на Испания ще изплати помощи на получателите, които не са покрити от застрахователна полица, до определения в закона максимален размер. Съответните фактури трябва да бъдат придружени от застрахователната полица, която покрива тези разходи, или от удостоверение, че не е сключена застраховка.

Мога ли да получа аванс от обезщетението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

Да.

В случай на **тежки и сексуални престъпления** може да бъде предоставена временна помощ преди постановяването на решението, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита, при условие че бъде демонстрирано затрудненото финансово положение, в което се намират жертвата или бенефициерите. Финансовото положение на жертвата или на бенефициерите ще се счита за затруднено, ако към датата на подаване на молбата за помощ нито жертвите, нито бенефициерите получават годишни доходи от какъвто и да е вид в размер, надхвърлящ годишния размер на IPREM в сила към момента на подаване на молбата.

Във всеки случай за предоставянето на такава временна помощ трябва да се демонстрира, че заявителят отговаря на изискванията, определени в приложимото законодателство за бенефициер на съответната окончателна помощ.

В случай на **терористични престъпления**, преди да бъде отпусната окончателната помощ Министерството на вътрешните работи може да изплати авансово известна сума до определения в закона максимален размер в случаите, в които поради претърпените сериозни увреждания в резултат на терористичния акт е разумно да се приеме, че впоследствие ще бъдат обявени трайна загуба на работоспособност за упражняване на обичайната професия, трайна загуба на работоспособност за упражняване на каквато и да е професия или тежки увреждания на жертвата.

По аналогичен начин, плащанията за периодите на отпуск могат да се извършват на тримесечие, когато са нанесени увреждания, които водят до инвалидност, или е налице временна неработоспособност. Тези суми, които се изплащат под формата на отделни вноски, ще се равняват на двойния размер на IPREM в сила към датата на настъпване на увреждането за дните на неработоспособност.

Мога ли да получа допълващо или допълнително обезщетение (напр. след промяна в обстоятелствата или влошаване на здравето и т.н.) след основното решение?

Да.

В случай на **тежки или сексуални престъпления**, ако след предоставянето на помощ за определена степен на увреждане или инвалидизиране настъпи по-сериозна ситуация, при която следва да се изплати по-голяма сума, или ако жертвата почине като пряко последствие от вредите или уврежданията, ще бъде целесъобразно да се извърши еднократно предоставяне на помощ поради влошаването на вредоносните последици.

Срокът за кандидатстване за новата помощ е една година от датата на постановяване на решението, с което се предоставя първоначалната помощ, като се отправя искане за преразглеждане на степента на увреждане или инвалидизиране.

В случай на **терористични престъпления**, въпреки че обичайно молбите трябва да бъдат подадени в рамките на не повече от година от датата, на която е настъпила вредата, ако като директно последствие от претърпените увреждания в резултат на терористичния акт настъпи влошаване на обстоятелствата на засегнатото лице или ако то почине, ще започне да тече нов период със същата продължителност за подаване на молба за съответната разлика в сумата.

Какви съпътстващи документи трябва да приложи към иска си?

В случай на **тежки и сексуални престъпления**, за предоставянето на **окончателна помощ за временна неработоспособност и за увреждания, които водят до инвалидност**, молбата от жертвата или неговия представител трябва се попълни чрез официалния формуляр и да се включат следните данни и документи:

- Описание на обстоятелствата, при които е извършено деянието, включващо елементи на преднамерено (умишлено) тежко престъпление, като се посочват датата и мястото на инцидента.
- Доказателства, че за събитията е съобщено на публичния орган.
- Декларация относно обезщетението и помощта, получени от засегнатото лице, или дали лицето разполага с начин да получи някакво обезщетение или помощ за тези събития.
- Копие от решението, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита (съдебно решение, задочно съдебно решение, решение за приключване на делото поради смъртта на извършителя или решение делото да не се разглежда).

Освен това при всички положения трябва да бъдат приложени следните документи:

- ако жертвата е с испанско гражданство, копие от документа за самоличност;
- за граждани на държава — членка на ЕС: документ, с който се доказва тяхното гражданство;
- удостоверение, издадено от компетентния управляващ орган или агенция, с което се доказва, че засегнатото лице е било обхванато от обществена социалноосигурителна схема към момента на извършването на престъплението. Ако не е наличен такъв документ, е достатъчна декларация от засегнатото лице: разследващият орган ще я провери на по-късен етап.

Ако се подава молба за помощ поради временна неработоспособност и засегнатото лице е обхванато от обществена социалноосигурителна схема, представеното удостоверение трябва също така да демонстрира, че не е предоставено право на помощи за загубата на работоспособност.

- Ако молбата за помощ поради увреждания, които водят до инвалидност, се подава от самите жертви, които са обхванати от някоя от схемите, съставляващи социалноосигурителната система, с изключение на специалната схема за държавни или военни служители (Régimen especial de los funcionarios públicos civiles y militares), следва да бъде представено решението за категоризирането на тези увреждания, издадено от директора на регионалния клон на Националния осигурителен институт (Instituto Nacional de la Seguridad Social); ако все още не е издадено такова решение, заявителят следва да представи декларация, че съответната процедура за признаване на инвалидност е започнала.

За да се предостави **окончателна помощ в случаите, в които е причинена смърт**, непряката жертва или нейният представител трябва да подаде молба, като попълни официалния формуляр и включи следните данни и документи:

- документални доказателства за смъртта и за статута на бенефициер или на непряка жертва;
- описание на обстоятелствата, при които е извършено деянието, включващо елементи на преднамерено (умишлено) тежко престъпление, като се посочват датата и мястото на инцидента;
- доказателства, че за събитията е съобщено на публичния орган;
- декларация относно обезщетението и помощта, получени от засегнатото лице, или дали лицето разполага с начин да получи някакво обезщетение или помощ за тези събития;
- Копие от решението, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита (съдебно решение, задочно съдебно решение, решение за приключване на делото поради смъртта на извършителя или решение делото да не се разглежда).

Освен това при всички положения трябва да бъдат приложени следните документи:

- ако жертвата (бенефициерът като непряка жертва) е с испанско гражданство, копие от документа за самоличност;
- за граждани на държава — членка на ЕС: документ, с който се доказва тяхното гражданство;
- смъртният акт на пряката жертва на престъплението, както и следните документи в зависимост от връзката на бенефициера с починалия:
  - **ако починалото лице и съпруга/ата му не са били разделени или законно разделени:** окончателно удостоверение за сключването на брак, издадено от общинския регистър на ражданията, браковете и смъртните случаи след датата на смъртта на жертвата;

- ако заявителят е **лицето, което е съжителствало с починалия** съгласно условията, определени в приложимото право, той трябва да представи удостоверение за съжителство на същия адрес (certificado de convivencia en domicilio común).

За да се докаже постоянно съжителство, равностойно на съжителството на съпрузи, се препоръчва да се представи удостоверение, издадено от съответния регистър на партньорите в регистрирано партньорство (Registro de parejas de hecho).

- Ако заявителят е **лицето, което е съжителствало с починалия** съгласно условията, определени в приложимото право, той трябва да представи удостоверение за съжителство на същия адрес (certificado de convivencia en domicilio común).
- **Деца на починалия:** трябва да се представят съответните удостоверения за регистриране на раждането, издадени от общинския регистър на ражданията, браковете и смъртните случаи.

За да докажат своя произход, децата на съпруга/та на починалия, с когото/която починалият не е бил законно разделен, или децата на лице, което е съжителствало с починалия съгласно условията, определени в приложимото законодателство, трябва да представят съответните удостоверения за регистриране на раждането, издадени от общинския регистър на ражданията, браковете и смъртните случаи.

По аналогичен начин те трябва да докажат, че техният родител е сключил брак с починалия или че двамата са съжителствали, освен ако тези факти вече са доказани от молбата за помощ, подадена от техния родител.

В допълнение към това както децата на починалия, така и децата на съпруга/та на починалия, с когото/която починалият не е бил законно разделен, или децата на лице, което е съжителствало с починалия, трябва да докажат, че са зависели финансово от починалия, като представят следните документи:

- удостоверение за съжителство, издадено от местния съвет;
- декларация за доходи от какъвто и да е вид, получени през дванадесетте месеца непосредствено преди датата на смъртта на жертвата;
- копие от данъчната декларация за финансовата година, през която е настъпила смъртта на жертвата, или, ако това е невъзможно, данъчната декларация за предходната финансова година. Ако не са подадени такива декларации, трябва да бъде представено удостоверение, с което лицето се освобождава от изискването за подаване на декларации, издадено от Централната данъчна агенция на Испания (Agencia Estatal de la Administración Tributaria (AEAT)).
- **Родители на починалия:** трябва да докажат своето бащинство чрез удостоверение на регистрирането на раждането на починалия син или дъщеря. Освен това, за да е сигурно, че няма други евентуални бенефициери, които може да имат предимство при получаването на помощта, те трябва да представят декларация за гражданското състояние на техния син или дъщеря към датата на смъртта, както и да посочат дали са им известни други лица, които могат да отговарят на критериите за бенефициери съгласно приложимото право.

За предоставянето на **окончателна помощ за разходите по погребение** родителите или настойниците на малолетно лице или на пълнолетно лице с увреждания или техните представители трябва да подадат молба, като попълнят официалния формуляр и включат следните данни и документи:

- документални доказателства за смъртта и за статута на бенефициер или на непряка жертва;
- описание на обстоятелствата, при които е извършено деянието, включващо елементи на преднамерено (умишлено) тежко престъпление, като се посочват датата и мястото на инцидента;
- доказателства, че за събитията е съобщено на публичния орган;
- декларация относно обезщетението и помощта, получени от засегнатото лице, или дали лицето разполага с начин да получи някакво обезщетение или помощ за тези събития;
- Копие от решението, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита (съдебно решение, задочно съдебно решение, решение за приключване на делото поради смъртта на извършителя или решение делото да не се разглежда).

Освен това при всички положения трябва да бъдат приложени следните документи:

- Смъртният акт на малолетното лице или на недееспособното пълнолетно лице.

- За да докажат своя статут на бенефициери — удостоверението за регистрирането на раждането на малолетното лице или на пълнолетното лице с увреждания, ако молбата се подава от родителите, или официален документ, с който се удостоверява настояничеството, ако искането се подава от настойника.
- Ако починалият е недееспособно пълнолетно лице, правният документ, с който се удостоверява недееспособността, или, ако е приложимо, удостоверение за степента на недееспособност.
- Копие от националния документ за самоличност на родителите или настойниците или, ако те са граждани на държава — членка на ЕС, документ, с който се удостоверява тяхното гражданство.
- Документални доказателства за разходите по поклонението, транспортирането, погребението или кремацията.

За предоставянето на **окончателна помощ за разходи за терапевтично лечение вследствие на сексуално престъпление** жертвата или нейният представител трябва да подаде молба, като попълни официалния формуляр и включи следните данни и документи:

- описание на обстоятелствата, при които е извършено деянието, включващо елементи на преднамерено (умишлено) тежко престъпление, като се посочват датата и мястото на инцидента;
- доказателства, че за събитията е съобщено на публичния орган;
- декларация относно обезщетението и помощта, получени от засегнатото лице, или дали лицето разполага с начин да получи някакво обезщетение или помощ за тези събития;
- Копие от решението, с което се приключва наказателното производство и срещу което не съществуват други средства за правна защита (съдебно решение, задочно съдебно решение, решение за приключване на делото поради смъртта на извършителя или решение делото да не се разглежда).

Освен това при всички положения трябва да бъдат приложени следните документи:

- ако жертвата е с испанско гражданство, копие от документа за самоличност;
- за граждани на държава — членка на ЕС: документ, с който се доказва тяхното гражданство;
- декларация на жертвата дали е започнало терапевтичното лечение и, ако е приложимо, представяне на съпътстващи документи за понесените разходи. Ако лечението не е приключило, това трябва да се посочи.

За предоставянето на **временна помощ за временна неработоспособност и увреждания, които водят до инвалидност**, жертвата или нейният представител трябва да подаде молба, като попълни официалния формуляр и включи следните данни и документи:

- категоризирането на вредите или уврежданията на здравето, извършено от компетентния орган в съответствие с предвидената в приложимото законодателство процедура;
- описание на обстоятелствата, при които е извършено деянието, включващо елементи на преднамерено (умишлено) тежко или сексуално престъпление, като се посочват датата и мястото на инцидента;
- доказателства, че за събитията е съобщено на компетентния орган или че наказателното производство е образувано от компетентния орган по собствена инициатива;
- декларация относно обезщетението и помощта, получени от заявителя, относно молби, които се обработват към този момент, или дали лицето разполага с начин да получи някакво обезщетение или помощ за тези събития;
- молба за доклада от прокуратурата, в който се посочва, че съществуват prima facie доказателства да се счита, че уврежданията са причинени от тежко и преднамерено (умишлено) действие;
- ако жертвата е с испанско гражданство, копие от документа за самоличност;
- за граждани на държава — членка на ЕС: документ, с който се доказва тяхното гражданство;
- декларация за доходи от какъвто и да е вид, получени от заявителя през годината, предшестваща непосредствено датата на молбата, както и копие от данъчната декларация за последната финансова година или, ако не е подадена такава декларация, удостоверение, с което лицето се освобождава от изискването за подаване на декларации, издадено от Централната данъчна агенция на Испания (AEAT).

За предоставянето на **временна помощ в случаите, в които е причинена смърт**, жертвата или нейният представител трябва да подаде молба, като попълни официалния формуляр и включи следните данни и документи:

- документални доказателства за смъртта и за статута на бенефициер или на непряка жертва. Трябва да бъде представен смъртният акт на пряката жертва на престъплението, както и следните документи в зависимост от връзката на бенефициера с починалия:
  - ако починалото лице и съпруга/ата му не са били разделени или законно разделени: окончателно удостоверение за сключването на брак, издадено от общинския регистър на ражданията, браковете и смъртните случаи след датата на смъртта на жертвата.

Конкретно за този вид помощ, декларация за доходи от какъвто и да е вид, получени от заявителя през годината, предшестваща непосредствено датата на молбата, както и копие от данъчната декларация за последната финансова година или, ако не е подадена такава декларация, удостоверение, с което лицето се освобождава от изискването за подаване на декларации, издадено от Централната данъчна агенция на Испания (AEAT).

- Ако заявителят е **лицето, което е съжителствало с починалия** съгласно условията, определени в приложимото право, той трябва да представи удостоверение за съжителство на същия адрес.

За да се докаже постоянно съжителство, равностойно на съжителството на съпрузи, се препоръчва да се представи удостоверение, издадено от съответния регистър на партньорите в регистрирано партньорство (Registro de parejas de hecho).

Конкретно за този вид помощ, декларация за доходи от какъвто и да е вид, получени от заявителя през годината, предшестваща непосредствено датата на молбата, както и копие от данъчната декларация за последната финансова година или, ако не е подадена такава декларация, удостоверение, с което лицето се освобождава от изискването за подаване на декларации, издадено от Централната данъчна агенция на Испания (AEAT).

- Ако заявителят е **лицето, което е съжителствало с починалия** съгласно условията, определени в приложимото право, той трябва да представи удостоверение за съжителство на същия адрес.
- **Деца на починалия:** трябва да се представят съответните удостоверения за регистриране на раждането, издадени от общинския регистър на ражданията, браковете и смъртните случаи.

За да докажат своя произход, децата на съпруга/та на починалия, с когото/която починалият не е бил законно разделен, или децата на лице, което е съжителствало с починалия съгласно условията, определени в приложимото законодателство, трябва да представят съответните удостоверения за регистриране на раждането, издадени от общинския регистър на ражданията, браковете и смъртните случаи. По аналогичен начин те трябва да докажат, че техният родител е сключил брак с починалия или че двамата са съжителствали, освен ако тези факти вече са доказани от молбата за помощ, подадена от техния родител.

В допълнение към това както децата на починалия, така и децата на съпруга/та на починалия, с когото/която починалият не е бил законно разделен, или децата на лице, което е съжителствало с починалия, трябва да докажат, че са зависели финансово от починалия, като представят следните документи:

- удостоверение за съжителство, издадено от местния съвет;
- декларация за доходи от какъвто и да е вид, получени през дванадесетте месеца непосредствено преди датата на смъртта на жертвата;
- копие от данъчната декларация за финансовата година, през която е настъпила смъртта на жертвата, или, ако това е невъзможно, данъчната декларация за предходната финансова година. Ако не са подадени такива декларации, трябва да бъде представено удостоверение, с което лицето се освобождава от изискването за подаване на декларации, издадено от Централната данъчна агенция на Испания (Agencia Estatal de la Administración Tributaria (AEAT));
- описание на обстоятелствата, при които е извършено деянието, включващо елементи на преднамерено (умишлено) тежко или сексуално престъпление, като се посочват датата и мястото на инцидента;
- доказателства, че за събитията е съобщено на компетентния орган или че наказателното производство е образувано от компетентния орган по собствена инициатива;
- декларация относно обезщетението и помощта, получени от заявителя, относно молби, които се обработват към този момент, или дали лицето разполага с начин да получи някакво обезщетение или помощ за тези събития;
- молба за доклада от прокуратурата, в който се посочва, че съществуват prima facie доказателства да се счита, че уврежданията са причинени от тежко и преднамерено (умишлено) действие;

- ако жертвата е с испанско гражданство, копие от документа за самоличност;
- за граждани на държава — членка на ЕС: документ, с който се доказва тяхното гражданство;

За предоставянето на **временна помощ в случаите, в които е причинена смърт**, жертвата или нейният представител трябва да подаде молба, като попълни официалния формуляр и включи следните данни и документи:

- описание на обстоятелствата, при които е извършено деянието, включващо елементи на преднамерено (умишлено) тежко или сексуално престъпление, като се посочват датата и мястото на инцидента;
- доказателства, че за събитията е съобщено на компетентния орган или че наказателното производство е образувано от компетентния орган по собствена инициатива;
- декларация относно обезщетението и помощта, получени от заявителя, относно молби, които се обработват към този момент, или дали лицето разполага с начин да получи някакво обезщетение или помощ за тези събития;
- молба за доклада от прокуратурата, в който се посочва, че съществуват prima facie доказателства да се счита, че уврежданията са причинени от тежко и преднамерено (умишлено) действие;
- ако жертвата е с испанско гражданство, копие от документа за самоличност;
- за граждани на държава — членка на ЕС: документ, с който се доказва тяхното гражданство;
- смъртният акт на малолетното лице или на недееспособното пълнолетно лице;
- За да докажат своя статут на бенефициери — удостоверението за регистрирането на раждането на малолетното лице или на пълнолетното лице с увреждания, ако молбата се подава от родителите, или официален документ, с който се удостоверява настояничеството, ако искането се подава от настойника.
- Ако починалият е недееспособно пълнолетно лице, правният документ, с който се удостоверява недееспособността, или, ако е приложимо, удостоверение за степента на недееспособност.
- декларация за доходи от какъвто и да е вид, получени от родителите или настойниците през годината, предшестваща непосредствено датата на молбата, както и копие от данъчната декларация за последната финансова година или, ако не е подадена такава декларация, удостоверение, с което лицето се освобождава от изискването за подаване на декларации, издадено от Централната данъчна агенция на Испания (AEAT);
- документални доказателства за разходите по поклонението, транспортирането, погребението или кремацията.

За да се предостави **временна помощ за разходи за терапевтично лечение вследствие на сексуално престъпление**, жертвата или нейният представител трябва да подаде молба, като попълни официалния формуляр и включи следните данни и документи:

- описание на обстоятелствата, при които е извършено деянието, включващо елементи на преднамерено (умишлено) тежко или сексуално престъпление, като се посочват датата и мястото на инцидента;
- доказателства, че за събитията е съобщено на компетентния орган или че наказателното производство е образувано от компетентния орган по собствена инициатива;
- декларация относно обезщетението и помощта, получени от заявителя, относно молби, които се обработват към този момент, или дали лицето разполага с начин да получи някакво обезщетение или помощ за тези събития;
- молба за доклада от прокуратурата, в който се посочва, че съществуват prima facie доказателства да се счита, че уврежданията са причинени от тежко и преднамерено (умишлено) действие;
- ако жертвата е с испанско гражданство, копие от документа за самоличност;
- за граждани на държава — членка на ЕС: документ, с който се доказва тяхното гражданство;
- декларация на жертвата дали е започнало терапевтичното лечение и, ако е приложимо, представяне на съпътстващи документи за понесените разходи. Ако лечението не е приключило, това трябва да се посочи;
- декларация за доходи от какъвто и да е вид, получени от съответното лице през годината, предшестваща непосредствено датата на молбата, както и копие от данъчната декларация за последната финансова година или, ако не е подадена такава декларация, удостоверение, с което лицето се освобождава от изискването за подаване на декларации, издадено от Централната данъчна агенция на Испания (AEAT).

В случай на **терористични престъпления** процедурата за предоставяне на различните видове установени в закона помощи започва с подаването на молбата от съответното лице или от неговия представител чрез попълване на официалния формуляр, който трябва да бъде придружен от следните документи:

- документи, доказващи статута на засегнатото лице или, по целесъобразност, степента на родство с жертвата;
  - съдебното решение, срещу което не съществуват други средства за правна защита и в което се признава правото на обезщетение за събитията и за съответната вреда в обхвата на прилагането на испанското законодателство;
  - ако все още не е постановено съдебно решение, но е проведено съответното съдебно производство или е започнало наказателното производство във връзка с извършените престъпления, всички законно приети доказателствени документи, които доказват статута на жертвата или на бенефициера, понесените вреди и естеството на събитията, които са причинили вредите;
  - всички предишни административни решения;
  - смъртния акт, ако жертвата е починала;
  - копие от семейния регистър (Libro de familia);
  - полицейски доклади или изявления;
  - медицинска или психологична експертиза;
- ако бъде поискано **временно настаняване**:
  - полицейски доклад или удостоверение от полицията или от Guardia Civil, в което се посочва, че предполагаемите вреди са нанесени по време на или вследствие на терористичен акт (ако доказателството за причините за вредата не е вписано в досието в администрацията);
  - ако заявителят е собственик: нотариален акт, договор за покупко-продажба или удостоверение от поземления регистър, последния документ за платен данък върху недвижимо имущество (Impuesto de Bienes Inmuebles) или декларация от председателя на сдружението на етажната собственост, че заявителят е член на сдружението;
  - ако заявителят е наемател: договърът за наем или разписка за плащането на последния наем, или фактура за вода, електроенергия или телефонни услуги на името на наемателя;
  - ако заявителят не е нито собственик, нито наемател: документ, с който се доказва неговата процесуална легитимация да извърши или да осигури извършването на ремонта;
  - ако става въпрос за обичайния дом на лицето и съответният адрес не е посочен в националния документ за самоличност на заявителя: удостоверение за регистрация или данъчна декларация, където е посочено местожителството за данъчни цели, или декларация от председателя на сдружението на етажната собственост, че заявителят е обичайният обитател на жилището;
- ако бъде поискано **обезщетение за вреди по превозно средство**:
  - полицейски доклад или удостоверение от полицията или от Guardia Civil, в което се посочва, че предполагаемите вреди са нанесени по време на или вследствие на терористичен акт (ако доказателството за причините за вредата не е вписано в досието в администрацията);
  - удостоверението за регистрация на превозното средство на името на заявителя;
  - доказателство, че към момента на терористичния акт е била налична валидна застрахователна полица, като се посочва видът и рисковете, които покрива;
  - ако е извършен ремонт, фактура за разходите по отстраняването на вредите, причинени от терористичния акт;
- ако е поискана **помощ за обучение**, трябва да бъдат приложени съпътстващи документи, в които се посочват курсовете, в които се е записал учащият, както и академичните му резултати.

Има ли административни или други такси, които се заплащат за получаване и обработване на исквата молба?

Не.

Кой орган взема решение по исквете за обезщетение (при национални случаи)?

В случай на **тежки и сексуални престъпления** отговорността за разглеждането на иска и вземането на решението за предвидената в закона помощ от държавата се носи от **Главна дирекция „Разходи за персонала и държавни пенсии“ към Министерство на финансите и публичната администрация.**

В случай на **терористични престъпления** отговорността за вземането на решение относно предоставянето на или отказа да се предостави предвидената в закона помощ се носи от **Министерството на вътрешните работи**.

Къде мога да изпратя иска (при национални случаи)?

В случай на **тежки и сексуални престъпления** молбите за помощ се попълват чрез официалния формуляр и се изпращат на Главна дирекция „Разходи за персонала и държавни пенсии“ към Министерство на финансите и публичната администрация на следния адрес:

Avenida del General Perón, 38 (Edificio Master's II) - 28020 Madrid.

За съдействие във връзка с представянето и изпращането на молби за помощ заявителите могат посетят съответните **служби за подкрепа на жертви на престъпления**, където ще получат информацията относно финансовата помощ, която може да се прилага в техния случай, както и относно различните процедури.

Тези служби могат да бъдат намерени във всички автономни области, в столиците на почти всички провинции, както и в други градове.

Можете да намерите **адресите на службите за подкрепа на жертви на престъпления** на следния адрес.

В случай на **терористични престъпления** молбите за помощ се попълват чрез официалния формуляр и се изпращат на Главна дирекция „Подкрепа на жертвите на тероризъм“ към Министерство на вътрешните работи на следния адрес:

Subdirección General de Apoyo a Víctimas del Terrorismo, C/ Amador de los Ríos 8. 28010 MADRID

Службата за информация и подкрепа за жертвите на тероризъм към Националния наказателен и административен съд предоставя обща информация относно финансовата помощ, която може да се прилага в случаите на жертви на тероризъм. Тази служба се намира на адрес:

C/ Goya, 14, 5ª planta, 28071 MADRID.

Телефонен номер за връзка: + 34 91 400 74 02

Необходимо ли е да присъствам по време на процедурата и/или когато се взема решение по иска ми?

В случай на **тежки и сексуални престъпления**, след приключването на разследванията и преди да се изготви проектът на решението за предоставяне или отказ от предоставяне на поисканата помощ, заявителят ще бъде изслушан в съответствие с приложимото законодателство, за да му се даде възможност да представи съответните аргументи.

Ако престъплението е извършено в Испания, а обичайното местопребиваване на заявителя за помощ е в друга държава — членка на ЕС, при подаването на молбата за помощ чрез органа за помощ на държавата членка по обичайното местопребиваване на заявителя Главна дирекция „Разходи за персонала и държавни пенсии“ към Министерство на финансите и публичната администрация, в качеството си на вземащия решението орган, може да си сътрудничи със съответния орган за помощ, за да проведе изслушването на заявителя или на друго лице, ако счита това за необходимо.

За провеждането на изслушването Главна дирекция „Разходи за персонала и държавни пенсии“ към Министерство на финансите и публичната администрация може да поиска от органа за помощ на държавата членка, в която е обичайното местопребиваване на заявителя за помощта, да осигури всичко необходимо, така че органът, който проучва дали да се предостави помощта или не, да може да проведе изслушването директно по телефон или чрез видеоконферентна връзка, ако заявителят е съгласен. Освен това органът за помощ, който провежда изслушването, трябва да изпрати на Главна дирекция „Разходи за персонала и държавни пенсии“ към Министерство на финансите и публичната администрация доклад от проведеното изслушване.

В случай на **терористични престъпления** се прилагат същите правила като за тежки и сексуални престъпления, когато престъплението е извършено в Испания, а обичайното местопребиваване на заявителя за помощ е в друга държава — членка на ЕС. Ако молбата за помощ е подадена чрез органа за помощ на държавата членка по обичайното местопребиваване на заявителя, Главна дирекция „Разходи за персонала и държавни пенсии“ към Министерство на финансите и публичната администрация, в качеството си на вземащия решението орган, извършва горепосочените действия по отношение на изслушването.

Колко време (приблизително) отнема вземането на решение от органа по иск за обезщетение?

В случай на **тежки и сексуални престъпления** крайният срок да се поиска помощ обикновено е една година от датата, на която е извършено престъплението.

Сроковете за издаване на решение за предоставяне или отказ от предоставяне на помощ, било то окончателно или не, са следните:

- за **увреждания, които водят до инвалидност, влошаване на уврежданията или смърт**: 6 месеца;
- за **временна неработоспособност**: 4 месеца;
- за **разходите за терапевтично лечение вследствие на сексуални престъпления и за разходите по погребение**: 2 месеца.

Счита се, че молбата е отхвърлена, ако при изтичането на срока за вземане на изрично решение не е взето такова решение.

В случай на **терористични престъпления**, молбите принципно трябва да бъдат подадени в рамките на една година от причиняването на вредите или от поставянето на диагноза, която доказва съществуването на причинно-следствена връзка между последиците и терористичния акт. В случай на помощ за обучение срокът е три месеца от записването в курса.

Срокът за вземане и съобщаване на съответното решение е 12 месеца, освен за помощ за обучение, където срокът е 6 месеца, като се счита, че искането е одобрено, ако при изтичането на срока не е взето изрично решение.

Ако не съм доволен от решението на органа, как мога да го обжалвам?

В случай на **тежки и сексуални престъпления** заявителите могат да обжалват решенията на Министерство на финансите и публичната администрация относно законоустановената помощ в едномесечен срок от обявяването на решението. Ако решението не се обжалва в този срок, единствената възможност е да се подаде молба за извънредно преразглеждане до съответното министерство.

Решението може да се обжалва пред **Министерство на финансите и публичната администрация** или пред **Националната комисия за помощ и съдействие на жертвите на престъпления, свързани с насилие (Comisión Nacional de Ayuda y Asistencia a las Víctimas de Delitos Violentos)**.

Националната комисия е компетентният орган, който се произнася при обжалване на решенията на Министерство на финансите и публичната администрация относно помощта, предоставена съгласно приложимото законодателство.

Ако три месеца след обжалването Националната комисия не е постигнала съгласие по случая, жалбата може да се счита за отхвърлена и решението може да се обжалва по административен ред.

В случай на **терористични престъпления** издадените от Министерството на вътрешните работи решения по административните процедури за кандидатстване за различните видове помощ могат да се обжалват вътрешно или директно в рамките на системата на административното правосъдие.

Къде мога да получа необходимите формуляри и допълнителна информация относно начина, по който да изготвя искам?

За съдействие във връзка с представянето и изпращането на молби за помощ в случай на **престъпления, свързани с насилие, и сексуални престъпления** заявителите могат посетят съответните **служби за подкрепа на жертви на престъпления**, където ще получат информация относно финансовата помощ, която може да се прилага в техния случай, както и относно различните процедури за кандидатстване.

Тези служби могат да бъдат намерени във всички автономни области, в столиците на почти всички провинции, както и в други градове.

Можете да намерите **адресите на службите за подкрепа на жертви на престъпления** на следния [📍](#) адрес.

Конкретните формуляри за помощ са достъпни на следния [📍](#) адрес.

В случай на **терористични престъпления** молбите за помощ се попълват чрез официалния формуляр и се изпращат на Главна дирекция „Подкрепа на жертвите на тероризъм“ към Министерство на вътрешните работи на следния адрес:

Subdirección General de Apoyo a Víctimas del Terrorismo, C/ Amador de los Ríos 8. 28010 MADRID

Конкретните формуляри за помощ са достъпни на следния [📍](#) адрес.

Службата за информация и подкрепа за жертвите на тероризъм към Националния наказателен и административен съд предоставя обща информация относно финансовата помощ, която може да се прилага в случаите на жертви на тероризъм. Тази служба се намира на адрес:

C/ Goya, 14, 5ª planta, 28071 MADRID.

Телефонен номер за връзка: + 34 91 400 74 02

Има ли специална гореща телефонна линия или уебсайт, които мога да използвам?

Що се отнася до престъпления, свързани с насилие, и сексуални престъпления, формулярите или образците за различните видове помощ са достъпни на следния [веб адрес](#).

Можете да проверите **адресите на службите за подкрепа на жертви на престъпления**, които предоставят информация относно финансовата помощ, която може да се прилага във Вашия случай, както и относно различните процедури за кандидатстване, на следния [веб адрес](#).

В случай на **терористични престъпления** можете да направите справка в [вебсайта на Министерството на вътрешните работи](#) за информацията относно достъпната помощ.

[Службата за информация и подкрепа за жертвите на тероризъм към Националния наказателен и административен съд](#) предоставя обща информация относно финансовата помощ, която може да се прилага в случаите на жертви на тероризъм.

Мога ли да получа правна помощ (помощ от адвокат) при подготвянето на иска?

В случай на **престъпления, свързани с насилие, и сексуални престъпления** жертвите могат да поискат безплатна правна помощ в съответствие с изискванията и процедурите, определени в приложимото законодателство.

По-специално съгласно испанското законодателство жертвите на основано на пола насилие имат право да получат безплатен правен съвет непосредствено преди попълването на жалбата, на безплатна защита и представителство от адвокат, както и на представител във всички производства и административни процедури, произтичащи пряко или косвено от претърпяното насилие.

В тези ситуации защитата на жертвата следва да се поеме от един-единствен правен екип, при условие че по този начин надлежно се гарантира правото на защита на жертвата. Това право се предоставя и на наследници, в случай че жертвата почине, при условие че те не са участвали в деянията.

В случай на **терористични престъпления** жертвите на терористични актове, признати от испанското законодателство, имат право на правна помощ във всички съдебни производства и административни процедури, произтичащи от терористичния акт, който е довел до статута им на жертва, независимо от финансовите им средства, съгласно условията на действащото в Испания законодателство относно безплатната правна помощ.

Във всеки случай е гарантирана незабавна безплатна правна помощ за всички жертви на тероризъм, които кандидатстват за такава помощ. Правото на правна помощ се губи, ако впоследствие лицето не получи статут на жертва или ако бъде поставена оправдателна присъда, срещу която не съществуват други средства за правна защита, или ако по случая не се предприемат последващи действия, като лицето не е длъжно да възстанови разходите за престациите, от които се е възползвало безплатно до този момент.

Има ли организации за подкрепа на жертвите, които могат да ми помогнат в процеса на искане на обезщетение?

За съдействие във връзка с представянето и изпращането на молби за помощ в случай на **престъпления, свързани с насилие, и сексуални престъпления** заявителите могат посетят съответните **служби за подкрепа на жертви на престъпления**, където ще получат информацията относно финансовата помощ, която може да се прилага в техния случай, както и относно различните процедури за кандидатстване.

Тези служби могат да бъдат намерени във всички автономни области, в столиците на почти всички провинции, както и в други градове.

Можете да намерите адресите на службите за подкрепа на жертви на престъпления на следния [веб адрес](#).

Службата за информация и подкрепа за жертвите на тероризъм към Националния наказателен и административен съд предоставя обща информация относно финансовата помощ, която може да се прилага в случаите на жертви на тероризъм. Тази служба се намира на адрес:

C/ Goya, 14, 5ª planta, 28071 MADRID.

Телефонен номер за връзка: + 34 91 400 74 02

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 02/12/2019